

Koordinace postupu při řešení důsledků podpory obnovitelných zdrojů

Petr Nečas, předseda vlády

23.5.2013

Vážené dámy a pánové,
hlavním důvodem této tiskové konference je představit koordinaci postupu vlády a ERÚ při řešení důsledků podpory obnovitelných zdrojů. Se svými záměry vás seznámí i předsedkyně Energetického regulačního úřadu Alenu Vitásková, kterou zde vítám. Energetika se stává zásadním tématem i na celoevropské úrovni, jak ostatně ukázal i včerejší summit Evropské rady. Cílem nejen České republiky, ale celé Evropské unie musí být zvyšování konkurenceschopnosti, kterou Evropa v celosvětovém měřítku ztrácí. A často si to zavinuje sama. Co konkurenceschopnost Evropy snižuje? Mimo jiné přílišná byrokracie a deformovaný trh. Přístup k obnovitelným zdrojům, který vede k neúměrným ekonomickým nákladům firem i domácností. Boj proti globálnímu oteplování za situace, kdy se k němu nepřipojují další důležitá ekonomická centra, včetně Číny, Indie a USA. Evropská unie nemůže již déle hrát roli světové avantgardy a platit za ni ohrožením svých hospodářských zájmů. Proto se musíme tématu zajištění konkurenceschopnosti a energetické bezpečnosti věnovat primárně i u nás doma, v České republice.

Neúnosná situace podpory OZE

- Letos zaplatíme na podporu podporovaných a obnovitelných zdrojů 44,4 miliardy korun
- Stát letos musí vydat 11,7 miliardy korun ze státního rozpočtu na zmírnění dopadu příspěvku OZE, aby nedocházelo k ohrožení konkurenceschopnosti českých podniků
- Vysoké náklady na OZE ohrožují až 20 tisíc pracovních míst
- Tato částka každoročně poroste z důvodů:
 - Indexace cen
 - Zapojování dalších nových zdrojů
 - Podpora je výrobcům poskytována po dobu cca 20 let

Musíme znovu zopakovat, proč v této souvislosti řešíme podporu obnovitelných zdrojů. Letos zaplatíme vícenásobně ve výši 44,4 miliardy korun a stát musí ve státním rozpočtu najít 11,7 miliardy korun, aby nebyla v ohrožení konkurenceschopnost tradičních českých firem. Celá věc má také přímý dopad na zaměstnanost: Každá miliarda vyplacená zbytečně odebírá z průmyslu prostředky na 2000 pracovních míst. Vysoké náklady na OZE tak ohrožují až 20 tisíc pracovních míst v době krize.

Do budoucna tyto náklady navíc porostou:

- V zákoně je zakotvena indexace cen o 2 % ročně podle současné praxe.
- Pokračuje zapojování dalších nových zdrojů.
- Podpora se bude muset vyplácet výrobcům po dobu 20 let.

Návrh řešení ze strany vlády

1. Zastropovat příspěvky na OZE placené konečnými spotřebiteli

- Stanovit pevné období zastropovaných cen pro spotřebitele
- Tlak na státní úřady, aby realizovaly opatření vedoucí k řešení celé situace

2. Zastavit budoucí podporu tam, kde již není potřeba

Při současných debatách se kloním k tomu, abychom řekli všem spotřebitelům, že v následujících letech bude existovat jasná částka, kterou budou celkově platit. To, co bude nad tento strop, se bude platit ze státního rozpočtu. Víím, že ode mě budete chtít čísla, ale výše stropu i celkový nárok na státní rozpočet se teprve propočítává a musí na něm být shoda napříč resorty. Po dohodě s paní předsedkyní se kloním k názoru, že by bylo vhodné tento cenový strop nastavit na delší období, například pěti let, aby všichni účastníci trhu věděli, co je čeká. Pokud bude vláda výdaje nad tento strop platit ze státního rozpočtu, ušije si na sebe bič a bude muset hledat všechny cesty, jak výdaje státního rozpočtu snížit, jak využít emisní povolenky, a podobně. Chceme se vrátit k původní myšlence podpory obnovitelných zdrojů: pokud si domácnosti nebo živnostníci, případně celé vesnice, postaví malý zdroj obnovitelné energie, který jim ušetří peníze za elektřinu nebo teplo, musíme jim to usnadnit. V tuto chvíli ale platíme na fakturách za elektřinu i zemědělské dotace, různě křivíme trh a zatěžujeme neúměrně tradiční průmysl a domácnosti. To musíme rychle změnit. U některých zdrojů jsme také již naplnili národní akční plán i představu Evropské unie a jejich podporu proto do budoucna zastavíme. Jedná se hlavně o fotovoltaiku a bioplynové stanice.

Návrh řešení ze strany vlády

3. Striktní kontrola oprávněnosti čerpání veřejných prostředků na podporované zdroje

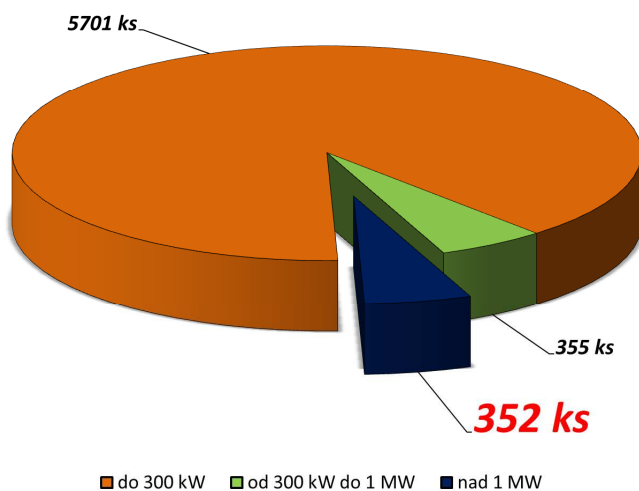
4. Povinnost rozkrytí vlastnické struktury příjemců podpory tj. provozovatelů a vlastníků podporovaných elektráren

Zde je na místě jasně říci jednu věc: Chceme striktně kontrolovat oprávněnost vyplácení dotací a štědrých podpor. Každý, kdo hraje nepoctivě, musí být odhalen a potrestán. Máme na mysli tu malou část podnikatelských skupin, kterým jsem začal říkat solární baroni a které ročně odsají několik desítek miliard na úkor nás všech. Je však potřeba také jasně říci, že z celkového počtu skoro 25 tisíc solárních elektráren je určitě 90 procent normálních, slušných podnikatelů, kteří využili nastavení podpory ze strany státu a postavili si na střeše svého domu malý panel. Na ty se kontrola státu nebude primárně soustředit, začneme kontrolovat hlavně velké a neprůhledné projekty.

S tím souvisí i další krok: vítám snahu o urychlené přijetí legislativy, která umožní, abychom všem, kdo přijímají státní podporu, podmínili výplatu podpory rozkrytím majetkové struktury, jinak jim podporu zastavíme. Jsme přesvědčeni, že tímto krokem ušetříme miliardy korun ročně a zároveň zjistíme, kdo podporu skutečně dostává.

Počet fotovoltaických elektráren uvedených do provozu v roce 2010 dle instalovaného výkonu

Jen pro ilustraci a zdůraznění: v roce 2010 bylo do provozu uvedeno asi 6400 elektráren. Těch 5701 menších elektráren považujeme za bezproblémové. Nyní se zaměříme na těch 352 největších, protože ty odčerpávají naprostou většinu veřejných peněz a ty také mají největší problémy. Majitele těch malých elektráren bych rád znovu uklidnil, že je nevnímáme slovy klasika jako „sprosté podezřelé“ a že se nemusí cítit ohroženi.

Koordinační skupina pro řešení podpory OZE

- Meziresortní koordinační skupina byla navržena již v únoru letošního roku
- Naposledy se sešla v tomto týdnu a projednala konkrétní možnosti přímé spolupráce jednotlivých resortů při řešení dané problematiky
- Složení zástupců:
 - NKÚ, ERÚ
 - Státní zastupitelství, Policie ČR

Musíme se soustředit na kontrolu výplat podpory a na odhalení všech nepravostí, které se děly zejména v letech 2009 a 2010 při udělování licencí fotovoltaickým elektrárnám. Existuje podezření, že podpora ze strany státu slouží pro některé firmy jako zástěrka pro nelegální aktivity. To zase znamená zapojení finančních úřadů, FAÚ a celníků, kteří musí aktivně hledat, kdo a za jaké peníze si solární panely pořídil a zda je dovezl do České republiky legálně. Proto vznikla meziresortní koordinační skupina, která už má konkrétní úkoly, o kterých více řekne paní předsedkyně Vitásková.

Meziresortní koordinační skupina ve složení NKÚ, ERÚ, Státní zastupitelství a Policie ČR byla iniciována na základě dohody mezi mnou a předsedkyní ERÚ již v únoru letošního roku. Tato skupina již pracuje. Naposledy se sešla v tomto týdnu a projednala konkrétní možnosti přímé spolupráce jednotlivých resortů při řešení dané problematiky.

Koordinační skupina pro řešení podpory OZE

- Zefektivnit předávání informací mezi jednotlivými úřady při jejich kontrolách
- Pomoci rozkrýt vlastnické vztahy tam, kde je to možné
- Důsledně postihovat ty nepoctivé a ochránit poctivé

Z mého pohledu je důležité:

Zefektivnit předávání informací mezi jednotlivými úřady při jejich kontrolách. Když ERÚ zjistí podivné machinace s licencemi, musí mít možnost bez průtahů to sdělit policii a finančním úřadům a ty musí mít vůli a aparát to okamžitě prověřit a vyvodit důsledky. Najít a odhalit šedé zóny, kde se kontrola překrývá nebo naopak kde kontrola chybí, a tyto šedé zóny odstranit organizačně i legislativně. Není možné, aby si někdo účtoval provoz solární elektrárny 2000 hodin ročně, pokud svítlo slunce jenom polovinu této doby.

Pomoci rozkrýt vlastnické vztahy tam, kde je to možné, a připravit půdu pro zastavení podpory těm majitelům podporovaných zdrojů, kteří svou vlastnickou podporu neodhalí. Předpokládáme, že tady bychom mohli získat až 7 miliard korun ročně úspor. Důsledně postihovat ty nepoctivé a ochránit poctivé. Bez milosti budeme odebírat podporu těm nepoctivým tak, aby poctiví měli jistotu, že stát splní své závazky a budou podporu dostávat i v budoucnu.

Nejde jen o podporované zdroje

- Cílený tlak na snižování distribučních poplatků
 - Plynárenství
 - Elektraenství
 - Teplárenství
- Opravdová kontrola regulovaných subjektů a podmínek na energetickém trhu
- Skutečná ochrana konečných spotřebitelů

Ke konzervativní politice patří důsledná ochrana trhu, který však efektivně nefunguje tam, kde převládne jeho monopolní nebo oligopolní rozdělení. V takové situaci musí stát chránit zájmy jednotlivce, který nedokáže těmto vlivům osamoceně čelit. Naším cílem je zasadit se v této oblasti o nastavení férových podmínek pro domácnosti a podnikatelské subjekty. Nelze se však soustředit jen na podporované zdroje energie, je potřeba rozumně regulovat i ostatní části energetiky tak, aby se odlehčilo všem spotřebitelům. Proto vítám záměry ERÚ i v oblasti regulace distribučních poplatků v plynárenství a doufám, že brzy dojde k dohodě, která bude mít za výsledek snížení cen na fakturách za plyn. Podobný krok musí rovněž přijít v oblasti distribuce elektřiny, kde je prostor pro snížení celkových cen asi ještě větší. Cílem vlády je podpořit v rámci daných možností a mantinelů každý krok, který ochrání všechny spotřebitele, tedy malé domácnosti i velké firmy. Chceme se soustředit na to, abychom v době krize zbytečně nezvyšovali povinné výdaje a náklady pro firmy, ani rodiny. To jedním z důležitých předpokladů, jak nesnižovat, ale naopak zvyšovat konkurenceschopnost české ekonomiky. Děkuji za pozornost a předávám slovo paní předsedkyni.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Koordinace postupu při řešení podpory podpory obnovitelných zdrojů

Petr Nečas, předseda vlády

23.5.2013

WWW.VLADA.CZ